

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ВОЗНЯК ЛАРИСА ТАРАСІВНА
ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ
СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Магістерська робота

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 011 «Освітні педагогічні науки»

Науковий керівник:

доцент кафедри загальної педагогіки та
педагогіки вищої школи
кандидат педагогічних наук
Калагурка Х.І.

Львів-2020

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ	11
1.1. Сутність проблемно-орієнтованого підходу.....	11
1.2. Специфіка використання проблемно-орієнтованого підходу в початковій школі та його організація.....	19
1.3. Проблемно-орієнтований підхід у контексті технологій навчання в початковій школі.....	26
Висновки до першого розділу	37
РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	38
2.1. Емпіричне дослідження рівня знань педагогів про проблемно-орієнтований підхід та досвід його використання.....	38
2.2. Особливості та умови використання проблемно-орієнтованого підходу в початковій школі.....	54
2.3. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в початковій школі з використанням проблемно орієнтованого-підходу	61
Висновки до другого розділу	64
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
ДОДАТКИ	76

АНОТАЦІЯ

Возняк Л.Т. Магістерська робота на тему: «Проблемно-орієнтований підхід в освітньому просторі сучасної початкової школи» подана на здобуття магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні педагогічні науки». Львівський університет ім. Івана Франка. Львів, 2020р.

Відповідно до теми та мети дослідження у роботі проаналізовано проблему впровадження проблемно-орієнтованого підходу в освітній процес сучасної початкової школи. Досліджено сутність та зміст проблемно-орієнтованого підходу. *Об'єкт дослідження:* процес впровадження педагогічної технології, що ґрунтується на проблемно-орієнтованому підході в освітній процес в початковій школі. *Предметом дослідження* є методика проведення уроків в початковій школі з використання технології, що ґрунтується на проблемно-орієнтованому підході. *Мета дослідження:* цілісно проаналізувати особливості впровадження проблемно-орієнтованого підходу в освітньому просторі сучасної початкової школи. *Поставлені завдання:* 1. Розкрити теоретичні засади проблемно-орієнтованого підходу у початковій школі. 2. Охарактеризувати технології проблемно-орієнтованого підходу у початковій школі. 3. Емпірично дослідити рівень обізнаності педагогів з приводу застосування проблемно-орієнтованого підходу на уроках в початковій школі; 4. Розробити методичні рекомендації щодо впровадження в освітній процес початкової школи проблемно-орієнтованого підходу.

Наукова новизна дослідження: розкрито теоретико-педагогічні засади проблемно-орієнтованого підходу; емпірично з'ясовано рівень обізнаності педагогів з приводу застосування цього підходу на уроках в початковій школі; розроблено методичні рекомендації для педагогів, студентів-практикантів та батьків щодо впровадження проблемно-орієнтованого підходу в навчальному процесі учнів молодшого шкільного віку. Практична цінність роботи полягає у тому, що теоретичні узагальнення, джерельна база, зміст додатків можуть стати

підґрунтям науково-педагогічних пошуків, їх можна використовувати в навчальному процесі під час викладання педагогічного курсу «Педагогіка», а також ними можуть послуговуватися вчителі початкових класів у професійній діяльності.

У магістерській роботі розкрито особливості проблемно-орієнтованого підходу; подано порівняльний аналіз вищевказаного та традиційного підходу у навчанні. Описано структуру занять в початковій школі з використанням проблемно-орієнтованого підходу, розкрито вимоги до проблемних ситуацій. Проаналізовано технології проблемно-орієнтованого підходу та методику проведення уроків в початковій школі. Охарактеризовано зміст роботи вчителя в контексті використання проблемно-орієнтованого підходу у навчанні дітей молодшого шкільного віку. За допомогою емпіричного дослідження (анкетування) виявлено рівень знань та досвід використання проблемно-орієнтованого підходу педагогами та студентами, які під час навчання в університеті проходять практику в початковій школі.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (60 позицій, із них 6 – іноземною мовою), 1 додатку, 2 таблиці та 13 рисунків. Загальний обсяг магістерської роботи становить 77 сторінок друкованого тексту.

Ключові слова: проблемно-орієнтований підхід, традиційний підхід, технології проблемно-орієнтованого навчання, методи проблемно-орієнтованого навчання, проблемна ситуація.

SUMMARY

Vozniak L.T. The master's thesis on the topic: "Problem based learning in the educational space of the modern primary school" is submitted for a master's degree in higher education in the specialty 011 "Educational Pedagogical Sciences". Ivan Franko National University of Lviv. Lviv, 2020

In accordance with the theme and the purpose of the study, the paper analyzes the problem of implementing a problem based learning in the educational process of the modern primary school. The essence and content of the problem-oriented approach are investigated. *The object of research.* The key focus is the process of introducing pedagogical technology, which is based on the problem based learning to the educational process in the primary school. *The subject of the research* is the methodology of conducting lessons in the primary school applying technologies based on the problem-oriented approach. *The purpose of the study* is to holistically analyze the features of the implementation of problem based learning in the educational space of the modern primary school.

The tasks:

1. To reveal the theoretical foundations of problem based learning in the primary school.
2. To describe the technology of problem based learning in the primary school.
3. To investigate empirically the level of awareness of teachers about the application of problem based learning in the primary school lessons.
4. To develop methodical recommendations on introducing problem based learning in the educational process of the primary school.

The scientific novelty of the research. Core theoretical and pedagogical principles of problem based learning are revealed; the level of awareness of teachers about the application of this approach in primary school lessons has been empirically clarified; methodical recommendations for teachers, students-trainees and parents on the introduction of problem based learning in the educational process of primary school have been developed. The practical value of the work is that the theoretical

generalizations, source base, content of applications can be the basis for further scientific and pedagogical researches as they can be used in the educational process during the teaching of the pedagogical course "Pedagogy". Moreover, they can be used by primary school teachers in professional activities.

The features of the problem based learning are revealed in the master's thesis; a comparative analysis of the above mentioned and the traditional approach to teaching is presented. The structure of classes in the primary school using a problem based learning is described, the requirements for problem situations are revealed. The technologies of the problem based learning and methods of conducting lessons in primary school are analyzed. The content of the teacher's work in the context of the use of problem based learning in teaching children of primary school age is described. The level of knowledge and experience in using a problem based learning by teachers and students who undergo internships in primary school while studying at the university has been revealed by virtue of empirical research (questionnaires).

The work consists of an introduction, two sections, section conclusions, general conclusions, a list of references (60 items, with 6 of them being in a foreign language), 1 appendix, 2 tables and 13 figures. The total volume of the master's thesis is 77 pages of the printed text.

Key words: problem based learning, traditional approach, technologies of problem based learning, methods of problem based learning, problem situation.